

Verksamhetsberättelse 2019

GOTLANDS IDROTTHISTORISKA FÖRENING

Det planerade årsmötet den 30 mars 2020 blev tyvärr inställt p.g.a. corona-pandemin. Nytt datum meddelas senare.

PROGRAM

- 18.30 Inledning, parentation, årsmötesförhandlingar
- 19.10 Kaffe
- 19.30 Ej klart med föredragshållare.
- 21.00 Årsmötet avslutas

Styrelsen hälsar alla hjärtligt välkomna till 2020 års årsmöte med förhoppning om en trevlig sammankomst i många glada idrottsvänners lag.

Verksamhets- och förvaltningsberättelse för 2019 liksom verksamhetsplan och budget för 2020 överlämnas på årsmötet.

Med idrottshälsning
Kjellåke Nordström
Ordförande
kjellsie@hotmail.com
073-627 59 27

Gotland

Förslag till dagordning vid Gotlands Idrottshistoriska Förenings årsmöte.

Parentation över avlidna medlemmar sedan förra årsmötet: Sylve Nilsson, Raymond Westdahl, Barbro Fohlin och Kjell ”Bella” Olofsson.

1. Mötets öppnande
2. Fastställande av föredragningslista för mötet.
3. Fråga om mötets behöriga utlysande.
4. Val av ordförande för årsmötet.
5. Val av sekreterare för årsmötet.
6. Val av två protokolljusterare, tillika rösträknare.
7. Verksamhetsberättelse för det gångna året.
8. Förvaltningsberättelse för det gångna året.
9. Revisionsberättelse, föredragning.
10. Fråga om ansvarsfrihet för Gotl. Idrottshistoriska Förenings styrelses förvaltning.
11. Val av styrelse

a) Ordförande ett år	Nuvarande: Kjellåke Nordström
b) Två ledamöter två år	Nuvarande: Anitha Mattsson (t.o.m. årsmötet 2020) Gösta Svensson (t.o.m. årsmötet 2020) Inge Lövkvist (t.o.m. årsmötet 2021) Leo Lövdahl (t.o.m. årsmötet 2021)
12. Val av revisor på ett år
13. Val av revisorsuppleant
14. Val av valberedning

Nuvarande: Arvo Keinonen
Nuvarande: Stig Östergren
Nuvarande: Anders Nilsson, sammankallande, och Bo Lindell
15. Val av ombud till riksorganisationen inom idrottsrörelsen.
16. Behandling av förslag till Gotl. Idrottshistoriskas verksamhetsplan.
17. Fastställande av årsavgift för nästkommande år (2021), nuvarande avgift är för enskild 100:-, förening 200:- och företag 2000:-.
18. Fastställande av verksamhetsplan och budget för 2020.
19. Behandling av motioner (förslag) som getts in i den ordning som anges i stadgarna.
20. Övriga frågor.
21. Slut på årsmötesförhandlingarna.

Verksamhetsberättelse för verksamhetsåret

2019-01-01--2019-12-31

GOTLANDS IDROTTHISTORISKA FÖRENING (GIF) bildades den 16 januari 2003 vid ett allmänt möte i klubblokalen vid Gutavallen i Visby

Ur stadgarna

Kap 1 Allmänna bestämmelser

1 § Uppgift

GIF skall, enligt dessa stadgar och Svenska Idrotthistoriska Föreningen, verka för att dokumentera, arkivera och forska inom den gotländska idrottsrörelsen och dess utveckling.

Verka för, att idrottens historia kan visas upp i form av utställningar och föredrag samt att det på sikt tillskapas ett idrottsmuseum.

STYRELSE

Ordförande	Kjellåke Nordström
Vice Ordförande	Inge Lökvist
Sekreterare	Anitha Mattsson
Kassör	Leo Lövdahl
Ledamot	Gösta Svensson
Revisor	Arvo Keinonen
Revisorsuppleant	Stig Östergren
Valberedning	Anders Nilsson och Bo Lindell

SAMMANTRÄDEN

Styrelsen har under det gångna verksamhetsåret haft ett protokollfört sammanträde, förutom flera informella möten. Årsmötet ägde rum den 25 mars 2019 i Gutavallens cafeteria i Visby.

Närvarande: 32 medlemmar.

Referat från årsmötet 2019 Gotlands Idrotthistoriska Förening

Det 16:e årsmötet sedan start hölls i Gutavallens cafeteria den 25 mars.

Årsmötet inleddes med parentation över avlidna medlemmarna Sylve Jacobzon, Sauli Jacobsson, Einar Smith, Donald Almlöf och Bengt-Ove Thomsson. De avlidna hedrades med att man tände ett ljus och höll en tyst minut till deras minne.

Ordföranden hälsade de drygt 30-talet medlemmarna välkomna och inledde årsmötesförhandlingarna. Till att leda kvällens årsmöte valdes Kjellåke Nordström och till sekreterare valdes Gösta Svensson. Två protokolljusterare tillika rösträknare blev Börje Karlsson och Erland Stenström.

Verksamhets- och förvaltningsberättelsen gicks igenom och lades, med godkännande, till handlingarna. Revisorn Arvo Keinonen föreslog att styrelsen skulle få ansvarfrihet, vilket även den närvarande församlingen godkände.

Valen fick följande utseende: Ordförande Kjellåke Nordström valdes på ett år, Gösta Svensson och Anitha Mattsson kvarstår till årsmötet 2020. Inge Lökvist och Leo Lövdahl omvaldes på två år (t.o.m. årsmötet 2021). Revisor blev inte helt oväntat Arvo Keinonen med Stig Östergren som suppleant. Valberedning består av Anders Nilsson sammankallande och Bo Lindell.

Årsavgiften förblev oförändrad för år 2020.

Efter kaffepausen berättade Erik Larsson om sin karriär som mångkampare och friidrottare. Erik, som är 39 år, växte upp i en idrottsfamilj i Lummelunda. Han började som 6-åring med friidrott i VIF Gute. Han spelade också basket fram till 20-årsåldern. 1994 var han med första gången i gutnisk femkamp i samband med Stångaspelen. Från 1999 har han vunnit gutnisk femkamp vid Stångaspelen 19 gånger. I fjol slog han Erik Hedins gamla rekord i gutnisk femkamp på 18 segrar.

Han har deltagit i 18 landskamper för Sverige i tiokamp. 2002 flyttade han till Växjö och var boende där under åtta år och underkastade sig hård träning för att förbättra sig i tiokamp. Under tiden i Växjö tränade han bl.a. tillsammans med Carolina Klüft som då hade sin storhetsperiod som sjukampare. Erik utbildade sig som idrottslärare under vistelsen i Växjö. Han tog SM-guld i tiokamp 2006 och han gjorde sin sista landskamp mot Finland 2011. Året efter lade han av med mångkampen.

Erik har också representerat Gotland i samtliga NetWest Island Games sedan 1997. Han är också uttagen till NetWest Island Games på Gibraltar under sommaren 2019. Erik har också blivit utnämnd till Gotlands bästa idrottsman dels 2002 och dels 2006. Han innehar också världsrekordet i stångstörtning vilket sattes i samband med Stångaspelen från 2016.

En mycket intressant berättelse av en mycket framgångsrik idrottsman som hela tiden haft som mål att förbättra sina resultat. Vi hoppas att Erik fortsätter att tävla och att vi kan följa hans framgångar ytterligare några år framåt.

IDROTTSMUSEUM

Vem bestämmer vad som kallas för ett museum? Vi har en ganska stor samling av idrottsrelaterade föremål såsom pokaler, medaljer, plaketter, protokollsböcker mm. Vi har under ett 15-tal år samlat på oss en hel del av sådant som har anknytning till den gotländska idrotten. Valda delar ur denna samling finns att beskåda i vårt lilla "Museum". Platsen är som många vet "Badvillan", bredvid Solbergabadet i Visby. Förutom att visa samlingarna träffas varje tisdag eftermiddag ett gäng mer eller mindre idrottstokiga personer som berättar vad de upplevt under sina idrottsliga karriärer. Alla blev inte världsmästare, men deras historier och anekdoter går inte av för hackor. Om tiden tillåter (vilken den oftast gör), så finns det utrymme till att lösa världsproblem och att utreda vem som är släkt med vem. Den samlade kunskapen och erfarenheten som våra "berättare" besitter är oerhört värdefullt för kommande generationer. Vi försöker dokumentera så mycket vi orkar med, då i form av avscanning av tidningsklipp, protokollsböcker, gamla handlingar, foton mm.

Ute i bygderna och framförallt i de lokala föreningarna, har man under åren samlat i alla tider. Vi försöker få en samlad bild av hela Gotlands mycket omfattande verksamhet, både bakåt och framåt vad gäller idrotten på ön. Det är så sorgligt när man får höra, att man slängt gamla handlingar och prissamlingar på soptippen, ofta i samband med när någon avlidit. Vi tar hand om allt! Det finns alltid något guldkorn bland det som uppskattas som skräp.

Visst är det bra med digital hantering av handlingar, men man får inte glömma den känslan man får av att hålla en kanske 100 år gammal protokollsbok. Den minsta anteckning kan lösa många gåtor och bli en betydelsefull del i vårt ständiga pussel.

Hemsidan försöker vi ständigt hålla uppdaterad. Besök gärna vår hemsida så får ni en uppfattning om vad talar om www.gotlandsidrottshistoriska.se

GOTLANDS IDROTTHISTORISKA FÖRENING 834002-2154

**Räkenskapsår 2020-01-01 - 2020-12-31
BALANSRÄKNING**

TILLGÅNGAR

		<u>2019</u>	<u>2018</u>
Inventarier	1)	26 249	20 198
Arkiv		16 273	16273
Böcker mm		5 986	5986
Kassa, bank		53 133	58 110
SUMMA TILLGÅNGAR		101 641	100 567

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital		116 118	113 578
Förutbetalad medlemsavgift		0	-600
Årets resultat		-14 477	-12 411
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		101 641	100 567

1) Inventarier		26 249	20 198
----------------	--	--------	--------

Fotbollslag från Harequar omkr. 1920

GOTLANDS IDROTTSHISTORISKA FÖRENING 834002-2154

Räkenskapsår 2020-01-01 - 2020-12-31

RESULTATRÄKNING

INTÄKTER

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Arrangemang	18 380	7 988
Medlemsavgifter	13 500	10645
Bidrag	28 293	10 450
Verksamhetsintäkter	54 117	17 076
SUMMA INTÄKTER	114 290	46 159

KOSTNADER

Arrangemang	17 760	60 131
Lokalhyra	77 336	71 305
Verksamhetskostnader	33 671	72 866
SUMMA KOSTNADER	128 767	58 570

ÅRETS RESULTAT

-14 477 -12 411

2) Bidrag lönebidragare

28 293 10 450

3) Bidrag löner

54 117 17 076

LARS-ERIK "LILL-ADDIS" GUSTAVSSON, FÖDD GOTLÄNNING MEN TÄVLANDE FÖR HÄLARHÖJDEN, DELTOG I OS I TOKYO 1964. I ETT HEROISKT FÖRSÖKSLOPP KVALIFICERADE HAN SIG TILL FINAL OCH SLOG SAMTIDIGT SVENSKT OCH NORDISKT REKORD. I FINALEN KOM HAN SEDAN PÅ 8: E PLATS.

Harald Söderqvist, skidor.

REVISIONSBERÄTTELSE

Undertecknad, utsedd att granska Gotlands Idrottshistoriska Förenings räkenskaper och förvaltning för år 2019, får efter fullgjort uppdrag avge följande berättelse.

Granskningen av räkenskaperna med tillhörande verifikationer har visat att dessa är förda med ordning och noggrannhet och att ingen anledning till anmärkning finns.

Då revisionen inte heller i övrigt gett anledning till anmärkning, får jag föreslå:

- att resultat och balansräkning godkännes och resultatet överföres i ny resultat och balansräkning.

- att tillstyrka ansvarsfrihet för styrelsen för den tid revisionen omfattar.

Visby den 15/6 2020

Arvo Keinonen, revisor

Skolidrotten tog fart på 1930-talet med 3-kamp och stafett 3x60 m över hela Gotland. Fotot visar skolmästarna 1954, Klinte 7B med Gertrud Olsson, Sigrid Söderlund, Hardy Hansson, Ulla-Stina Knutas och Margareta Lickander.

SOMMARFEST TILLSAMMANS MED GULDKLUBBEN
lördag den 10 augusti 2019.

En trevlig tillställning där många träffas och har roligt tillsammans.
Ett urval av bilder kommer här. Mera finns i Guldklubbens Verksamhetsberättelse för 2019.

SLUTORD

Det är de små, små detaljerna som gör ét. I det här fallet är det ett litet, litet virus som här gör att mycket ställs på ända. Efter att Corona gjort sitt inträde i våra liv har ingenting varit som tidigare. Hålla avstånd, tvätta händerna ofta och hålla större delen av befolkningen skilda från varandra. Inställda möten, träffar och mycket annorlunda leverne har blivit följden.

Nu är tack och lov människorna och idrotten kreativa och duktiga på att anpassa sig och hitta på nya saker. Man gör samma saker men på ett annorlunda sätt. Hur som helst så kan man konstatera att tillvaron fortgår och vi kommer med säkerhet att gå stärkta ur det hela.

Om vi ser tillbaka i tiden så upptäcker vi snart att det har utträttats otroligt mycket under föregående år, och vi vill härmed tacka för Ert stora engagemang både i och utanför idrotten. Utan engagerade ledare, styrelser, funktionärer och föräldrar skulle vi stå oss slätt. Gotlands Idrottshistoriska Förening försöker trots allt fortsätta på inslagen linje med vår strävan att dokumentera och tillvarata den gotländska idrottshistorien och se till att föreningar och klubbar på bästa möjliga sätt kan synliggöra sig och visa upp vad som pågår.

Ett stort tack till alla inblandade som på ett eller annat sätt för traditionen vidare!
En dag vänder det och vi kan åter träffas under normala förhållanden.

Visby i mars 2020

Anitha Mattsson

Kjellåke Nordström

Leo Lövdahl

Gösta Svensson

Inge Lökvist

VERKSAMHETSPLAN 2020

Förbereda och genomföra årsmöte 2020
 Arrangera cafékvällar
 Dokumentera och arkivera inom gotländsk idrott
 Deltaga i Svenska Idrottshistoriska Föreningen
 Samverka med övriga idrottshistoriska distrikt i Sverige
 Föra och revidera medlemsmatrikel
 Verka för ett framtida idrottsmuseum på Gotland
 Utge medlemstidning
 Genomföra styrelsearbete enligt stadgarna

BUDGET FÖR 2020

INKOMSTER:

Medlemsavgifter	12000:-
Försäljning och lotterier	3000:-
Bidrag	<u>60000:-</u>
	75000:-

UTGIFTER:

Hyra lokal	66000:-
Övriga lokalkostnader	1000:-
Annonser	500:-
Porto	1000:-
Kontorsmaterial/Förbrukningsmat.	3000:-
Medlemsavgift Riksförbund och övriga	3500:-
Övrigt	1000:-
Underskott	-1000:-
	<u>75000:-</u>

Visby i mars 2019
 Styrelsen

MEDLEMSKAP

Den 31 december 2019 hade föreningen 216 medlemmar varav 13 föreningar/SDF.

Hur blir jag medlem?

Genom att sätta in pengar på föreningens bankgiro 5599-1111

Medlemsavgifter:

Enskild medlem 100: -

Förening/förbund 200: -

Företag, lägst 2000: -

För information ring Kjellåke Nordström, 0498-21 20 85 eller 073-627 59 27

kjellsie@hotmail.com eller www.gotlandsidrottshistoriska.se

16.7.2017: Kenneth Andersson och Anders Mattsson på Stångaspelen.

7.2.2018 Sauli Jacobsson, känd idrottsprofil.
 Sauli avled 20.7.2018.

1980-talet

1980

VIF Gute till allsvenskan i handboll. Stort!

1980

Olympiska spelen 1980 Moskva Ann-Ewa Karlsson, VIF Gute. Efter att ha satt svenskt och nordiskt inomhus-rekord med 1,90 under försäsongen blev hon klar för sin OS-debut. Ann-Ewa råkade dock ut för skador och kunde inte göra sig själv rättvisa i Moskva. Rev kvalificeringshöjden 1,85 och var ute ur tävlingen.

1980

Olympiska spelen för handikappade i Arnhem 1980.

Gösta Karlsson IF Gutakampen, Evert Larsson IF Murgrönan. Gösta Karlsson, IF Gutakampen, skrev gotländsk idrottshistoria genom att ta guldmedalj i kulstötning vid handikapp-OS i Arnhem i Holland. Gösta Karlsson segrade i kula i klassen synsvaga B och han svarade för bedriften att i sista stöten ta hem guldmedaljen efter att ha legat trea under hela tävlingen. Segerresultatet blev 13,26. I diskus tog Gösta silver genom ett kast; på 35,64. I kula ställde 18 deltagare från 12 länder upp och i diskus 22 deltagare från 14 länder. Evert Larsson deltog i klassen överarmsamputerade i bordtennis och nådde också stora framgångar. Evert tog silver både i singel och i dubbel.

1980

Fardhem IF. Då Fardhem IF vann högsta gotlandsserien, men ej fick avancera till div. IV Stockholm på grund av att Gotlands Fotbollsforbund passade på att genomföra en serieomläggning med egen div. IV på Gotland. Detta var en stor besvikelse för laget och medlemmarna.

1981

Fardhem IF April då Fardhem IF var i England (Ipswich) på träningsläger.

1981

Solklintshallen i Slite invigs.

1981

GMF ombildades 1981 till flersektionsförening med en huvudstyrelse för de tre sektionerna bil, motocross och speedway.

1982

Jonas Lindgren, Visborgs OK blir svensk ungdomsmästare på skidor i klassen 14-15 år.

1983

Ett synnerligen förnämligt arrangemang är Visbyspelen med deltagande världsstjärnor och den tävlingen 10-årsjubilerar för övrigt.

1984

SM i varpa arrangeras i Hablingbo. Den nya Idrottshallen i Klintehamn invigs. Endurotävlingen Gotland Grand National körs för första gången på Tofta skjutfält.

1984

Klubben IK Röda Fanan bytte namn till Visby Boxningsklubb.

1984

Vid årsmötet den 23 april på Hemse hotell med Föreningen Gotländsk Idrott har nu de bestyrande kommit fram till att

FGI skall anta namnet Föreningen Gutnisk Idrott.

1984-85

Fardhem IF Torgny o Ulf Berggren och Rune Nilsson som har varit ansvariga arbetsledare för FIF:s nybyggda klubbhus, där många av föreningens medlemmar gjort ett stort arbetsinsats vid uppförandet. Mycket av virket till bygget har skänkts av föreningsmedlemmar.

1985

Visby bollklubb hade i söndags å Södra Byrummet pristäflan i gotländska folklekar. Deltagarna i år 240 eller 100 mer än förlidet år, och täflingarna hade ditlockat åskådare till tusental. 17 pris å 10 kr. och 6 pris å 5 kr utdelades, hvarefter klubbens ordförande handlanden Carl Lundin föreslog en skål för täflarne, hvilken besvarades af fanjunkaren Hägg med tacksamhetsord till Visby Bollklubb. (*Gotlands Tidning Lördagen den 22 augusti 1885, N:r 40. Redaktör och ansvarig utgivare: W:m Byström*
Visby 1885 Herman Byströms tryckeri)

1985

Gotland deltog i de första Island Games spelen på Isle of Man.

1986

Östersjöspelen arrangeras i Visby, SISU – Idrottens eget studieförbund bildas. Visby AIK (Visby Ladies) i elitserien basketboll, 2:a i SM.

1987

SM i varpa arrangeras på Stangmalmen i Stånga.

1987

Första gotländska kontakten med sporten boules kom på Stångaspelen 1987 då Svenska Bouleförbundets ordförande Hilbert Björkdahl demonstrerade boules under tävlingarna. Det var friskt vågat eftersom de flesta deltagarna på Stångaspelen bestod av varpakastare.

1987

Guernsey stod som värd-ö för 1987 års Island Games med bl.a. gotländska deltagare.

1988

Bysarna blir svenska mästare i speedway för andra gången!!

1988

Anna Nilsson deltog vid Paralympics i Söul 1988 i simning och tog där silver i lagkapp 4×100 m frisim och 4×100 m medley.

Hon ingick i det svenska goalboll-laget som tog brons vid OS i Sydney 2000 och hon deltog även i goalboll-laget vid OS i Peking 2008 där det blev en 4:de plats med det svenska damlaget.

1989

Färöarna tog emot bl.a. gotländska idrottare till Island Games.

Fotboll

Parafotbollen på Gotland bedrivs av FC Gute och laget som finns heter United. De består av både tjejer o killar i ålder ca 14-34 år och de tränar mixat.

SK WULKAN

Det började med att bröderna Jakobsson startade en klubb som de kallade Söderports BK. Vi från Klinten och stan innanför murarna måste ju svara upp på detta och startade då SK Wulkan (Degerfors IF, Vulkanlaget var ju favoriter då). "Träningen" bedrevs på Lasarettplan och vår förste och ende tränare, Charlie Johansson, han var med vid ett tillfälle, kom till träningen med piska för att driva på. Han blev senare travtränare vid Örebrotravet.

Vi skrev brev till Degerfors för att tigga utranterade tröjor, men det fungerade inte, så vi köpte billiga vita undertröjor som vi färgade röda i morsans tvättmaskin, sen hjälpte hon oss med att sy på ett W av filt på tröjorna. Fantastiskt fint.

Efter en tid blev det ju lite enahanda att alltid möta samma motståndare, alla ville söka sig till "riktig" fotboll. Medlemskap söktes till Fotbollsförbundet, där Wulkan blev medlem 1954(?). En fantastisk sak var då att klubben fick ett antal fotbollar från förbundet. Vilken lycka. Dessutom vill jag minnas att det kom ett litet pekuniärt bidrag från RF.

Första året i seriespel var 1954. Pojkar 12-16 år. Hur det gick har jag inget minne av, men ett minne är att "Garvis" Carlsson, som då spelade i Atletico Madrid, semestrade i Visby. Bodde på Vikingavägen. Hansson Björn "Lill-Garvis", spelade då en match i Wulkan. Troligen den första svenska klubb han representerade, i hawaiskjorta.

1955 blev några av grabbarna överåriga för pojklagsspel, så det satsades på seniorfotboll. Juniorserien ansågs för svår, så det blev en B-lagsserie. Wulkan lyckades då vinna en match. På WO men vi var glada för det, för nån vecka före hade vi i Fårösund varit med om att spela en match med målrekord. Ett rekord som säkert står sig i dag. Vi förlorade mot Fårösunds B-lag om jag inte minns fel med 17-1. Mot Dalhem måste det ha varit 0-14. Ett steg framåt.

Det spelades också en del juniorhandboll och i en DM-match mot VAIK ledde Wulkan i halvtid med, om jag inte minns fel, 14-1 och förlorade med 15-16. Det var nog avsaknaden av äldre ledare som gjorde det.

Wulkan tränade ibland på Gutavallen och handboll på A7, men något minne av planhyror och träningslokalhyror har jag inte. Det var andra tider. Alla kunde vara med på ett eller annat sätt. Ingen begärde nånsin någon form av redovisning, men några protokollförda möten hölls det aldrig, det var inget vi hade en aning om. Till slut decimerades laget genom att en del grabbar inte fick spela för oss av sina moderklubbar och en fick spikskor av en klubb för att satsa på sprinterlöpning. Naturligtvis var det rätt, men då tyckte vi inte om det.

Vad som finns kvar av Wulkan är en årsredovisning för GFF 1955. Med upplysning att SK Wulkan hade 1 röst vid GFF:s årsmöte samt en sluttabell från Norra reservlagsserien.

På den här bilden ser vi Slite IFs bandylag i mitten av 1930-talet.

EKEBY BOLLKLUBB

bildades 23/6 1879, n.ä. 1947 Gotlands Ekeby BK vid intr. i RF

Stabbgården

Ekeby Bollklubb är den näst äldsta idrottsföreningen på Gotland och den bildades redan 1879. Från början fanns ingen idrottsplats men så småningom ställdes Lindarve en äng (den så kallade Stabbgården) till klubbens förfogande och den skänktes senare till Ekeby Bollklubb. Intresset för sport var stort och de flesta unga män har väl suttit ordförande eller varit engagerad i klubben något eller några år. Från början hade man ”våg” varje midsommar och tävlade mot lag från andra socknar. Det avslutades med förplägnad och fest samt fiolmusik.

Ekeby bollklubb hade fest midsommardagen 1899. Då tog Alrik Löwenhamn, disponent på Ekeby Konservfabrik vid Medebys denna bild. I mitten vid kaggen syns Henrik Arvidsson Lindarve som utskänkare. På knä där intill N. P. Svensson Hexarve. Längst t.h. kvartetten där spelmännen från vänster är Olle Yttergren, Brynolf Smedberg, Oskar Hesselberg och Oskar Smedberg.

Föreningen var från början endast avsedd för starka friska gossar men har nu fått ge vika för det täckta könet och man började släppa in flickor i idrottens värld. Här utövades bland annat gutniska idrotter och Intresset för gotländsk idrott har varit djupt rotad i Ekeby och det var därför naturligt att brödraskaran vid Smide engagerade sig i denna verksamhet.

”Smidessorkarna” kallades de och var de fem bröderna Vilhelm, Brynolf, Mårten, Oskar och Sigurd Smedberg. Nu hade brödraskaran också ett stort intresse för musiken och skyttet, verksamheter man även bedrev i Ekeby bollklubb. I familjearkivet vid Smide finns bl.a. en bild från en sådan sammankomst i Ekeby bollklubb. Bilden är från förra seklets sista år. Den visar hur och under vilka former man samlades. Detta brukade ske varje söndageftermiddag under sommarhalvåret då man spelade ”pärk”. På kvällen var det dans under ”aiki” där hela bygdens befolkning brukade samlas och ha trevligt.

En annan bild visar den gotländska olympiatruppen från 1912 som skulle presentera gotländska idrotter vid olympiaden i Stockholm. Till att representera gotlandstruppen vid de olympiska spelen utsågs Visby bollklubb och Ekeby bollklubb. Varje förening skulle utse 8 man. Från denna inbjudan finns i familjearkivet vid Smide bl.a. utdrag ur ett protokoll av den 9 febr. 1912 från ett styrelsesammanträde inom Gotlands Idrottsförbund där man anmodade Ekeby bollklubb att inkomma med förslag på deltagare. I detta ”landslag” återfanns givetvis Smedbergarna: Brynolf, Mårten och Sigurd. Laget hade många uppvisningar i Stockholm däribland på den då nybyggda Stadion och f.ö. spelade laget på park i Stockholms parker under en hel vecka. Vid olympiaden fanns en gotlänning med ”på allvar”. Det var visbypojken och diskuskastaren Gunnar Torkel Nilsson som på den tiden hörde till den svenska eliten. Någon medalj lyckades han dock inte erövra.

Emil Nyberg vädjade till Ekebyborna.

I gårdsarkivet finns vidare ett handbrev till Brynolf Smedberg från den kände förespråkaren för gotländsk idrott löjtnanten Emil Nyberg i Visby. Redan under 1880-talet gjorde han sig känd som en framstående päckspelare och blev den som vid de första stora tävlingarna i Visby 1890 i spetsen för Visby bollklubb tog hem första pris i Han kom att arbeta för en enad gotländsk idrottsorganisation samtidigt som han värnade om det kulturarv som låg i de ”gotländska folklekarna”. Av det bevarade handbrevet framgår tankarna kring en ny och stark gotländsk organisation. Nyberg skriver till Brynolf Smedberg i Ekeby bl.a. följande. ”Ekeby socken har alltid varit en af de förnämsta härderna för ren Gotländsk idrott. Då nu Wisby bollklubb tagit initiativet till bildande af en organisation för uteslutande gotländsk idrott, tillåta vi oss i första hand vända oss till Eder under anhållan, att Ni ville genom att ingå i organisationen stödja de gotländska folklekarna och dess framtid. Anslutningen till föregående års och detta års täflingar har varit sådan, att det till fullo framgått, att det ej är bra som det är. Den gotländska idrotten har på 1880 o 1890-talet kunnat samla ett 60-tal anmälda päcklag och en åskådarnas antal hafva varit uppe på 5 å 6.000 personer. Sist voro väl de täflande lagen knappt ett 20-tal och åskådarna c:a 25 personer...” Emil Nyberg, denne förkämpe för gotländsk idrott, var sålunda orolig för den utveckling som medfört att intresset så snabbt förändrat sig endast på ett 20-tal år från den tid han var aktivt verksam inom sporten.

”...Vår egen idrott i vår egen hand...”

Längre fram i brevet kommer Nyberg med ett förslag, ”...osökt har tanken på en sammanslutning, en kraftig sådan, så småningom banat sig fram och tidpunkten är inne att taga organisationen af vår egen idrott i vår egen hand. Några andra än gotlänningar kunne ej förstå den och trots uppoffringar som enskilda idrottsmän gjort att demonstrera den för fastlandet, så har hvarje försök i den vägen runnit ut i sanden. Riksförbundets ledning i Stockholm har senast i somras till fullo bevisat, huru liten och ringa förståelse den har för oss...”

Brevet är daterat den 11 oktober 1912 och Nybergs kommentar om missnöjet över riksorganisationen grundar sig sannolikt på det samarbete som kom till stånd inför den gotländska olympiagruppen sommaren 1912.

Oavsett hur utvecklingen sedan kom att gå är dessa bevarade handlingar i gårdsarkivet vid Smide av ett visst intresse då de speglar den känsla man hade för den medärvda gotländska idrotten och dess speciella grenar. Intressant är också det stora intresse som visades för gotländsk idrott under slutet av 1800-talet där de ”gotländska folklekarna” kom att bli ett sannskyldigt folknöje som drog tusentals människor och hade en förankring i lokala klubbar där hela familjer på olika sätt fick delta — ofta kanske bara för samhörighetens skull.

*Verksamhetsberättelsen sammanställd av:
Elsie och Kjellis Nordström*